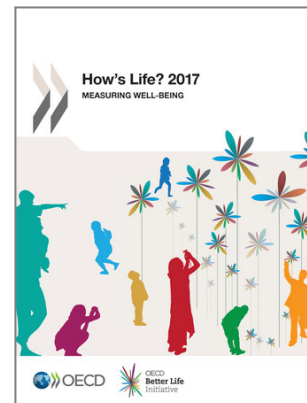

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/how_life-2017-en

איך החיים? 2017 מודדים רווחה

תקציר בעברית

איך החיים ב-2017?

מה יוצר חיים טובים? אמנם לא ניתן ללכוד במספרים בלבד את עושרה של החוויה האנושית, אך חשוב שהנתונים הסטטיסטיים המעצבים את המדיניות הציבורית ישקפו את תנאי החיים החומריים של האנשים ואת איכות חייהם. זה כולל את אופן השתנות החיים לאורך זמן, את השוני בין החיים בקרב קבוצות אוכלוסייה שונות, ואת השאלה האם הרווחה של ימינו מושגת על חשבון ניצול משאבי העתיד. מהדורה רביעית זו של 'איך החיים?' שואפת לענות על צורך זה ולהציג תמונה של רווחת האנשים ב-OECD ובמדינות השותפות.

חייהם של אחדים טובים יותר, אך קיים פיגור במספר היבטים של רווחה

למשבר הפיננסי הייתה השפעה עמוקה ומתמשכת על חייהם של אנשים, ובמיוחד על משרותיהם. פרק 1 בוחן את השינוי ברווחה מאז 2005 ומראה כי מבחינות מסוימות מצבם של אנשים טוב יותר כיום. ובכל זאת, מאז המשבר, קצב ההתקדמות היה איטי יותר ונרשם פיגור במספר היבטים של הרווחה. הכנסות משקי הבית והשכר השנתי הממוצע עלו ביחד ב-7% וב-8% בהתאמה מאז 2005, אך שיעור זה הוא רק כמחצית משיעור הצמיחה שנרשם בין השנים 1995 - 2005. שיעור האנשים שחיים ללא גישה לסניטציה בסיסית (שיעור נמוך לשעצמו ברוב מדינות OECD) ירד בקצת יותר משליש, ואנשים רבים יותר אומרים שהם מרגישים בטוחים כשהם הולכים לבד בלילה. ואף כי נשארה יציבה ב-2015, תוחלת החיים הממוצעת ב-OECD עלתה בשנתיים בקירוב, באופן כללי.

חרף שיפורים אלה, היבטים אחרים של הרווחה לא הצליחו לעמוד בקצב. בכמחצית ממדינות OECD, האבטלה בטווח הארוך עודנה גבוהה משהייתה ב-2005, וחוסר הביטחון בשוק העבודה גבוה בכשליש מזה שנמדד לראשונה ב-2007. בהשוואה לשנים שקדמו למשבר, נרשמה ירידה של שיעור ההשתתפות של הבוחרים, שביעות הרצון הממוצעת מהחיים במדינות OECD פחתה במעט, ושיעור האנשים שחשים שחברים ומשפחה תומכים בהם ירד ב-3 נקודות האחוז. התמונה מעורבת גם במקרה של המשאבים התומכים ברווחה לאורך זמן. גם במקרה זה, ההתקדמות שנרשמה באינדיקטורים אחדים (לדוגמה, ירידה בפליטות גזי חממה לנפש, ירידה במספר המעשנים, עלייה בהשקעות במחקר ופיתוח, וייצור רב יותר של נכסים כלכליים) מקוזזת על ידי החמרת התנאים שנרשמה באחרים (לדוגמה, עלייה בחובות משקי הבית במרבית המדינות, ירידה בערך הפיננסי הנקי של הממשלה, עלייה בהשמנה, וירידה באמון בממשלה).

פניו הרבות של האי-שוויון

אי-שוויון יכול לגעת בכל ההיבטים של חיי האנשים. פרק 2 בוחן אי-שוויונים ברווחה מנקודות מבט שונות: מפערים בין הנקודה הגבוהה ביותר והנקודה הנמוכה ביותר של ההתפלגות ועד להבדלים ברווחה בהתאם למגדר, גיל וחינוך. מראה כי בעוד שבתרבויות מסוימות קיים שוויון רב יותר מבתרבויות אחרות, הרי שבכל מדינות OECD ישנם כסי אי-שוויון גבוה ונמוך. זאת ועוד, בין האי-שוויונים קיימת אינטראקציה שמגבירה את הפיגור. לדוגמה, סיכוייהם של אנשים הנמנים בטווח 20% העליונים של ההכנסה גדולים פי שניים מסיכוייהם של הנמנים בטווח 20% התחתונים לדווח על שביעות רצון גבוהה מהחיים. ובהשוואה לבעלי שביעות רצון נמוכה מהחיים, אנשים בעלי שביעות רצון גבוהה מהחיים ייטו פי ארבע יותר לדווח על בריאות טובה. לאנשים רבים במדינות OECD אין חיסכון לשעת חירום שנחוץ להם כדי להגן על עצמם מפני שוקי הכנסה. על פי ראיות מ-25 מדינות ב-OECD, אילו נאלצו לוותר על שלושה חודשי הכנסה, יותר משליש מהאנשים היו הופכים עניים.

מהגרים מתמודדים עם אתגרי רווחה רבים

בממוצע, 13% מן האוכלוסייה במדינות OECD נולדו בחו"ל. מהגרים הם קבוצה מגוונת, הן בין מדינות OECD והן בתוך מדינות OECD: מאנשי מקצוע מיומנים מאד המחפשים הזדמנויות חדשות ועד לאנשים שנמלטים ממלחמות ועוני. פרק 3 מראה שהחיים בבתייהם החדשים יכולים להציב אתגרים רבים לרווחתם של המהגרים. ההכנסה החצינית של מהגרים נמוכה ב-25% מהכנסתם של הילידים, והעושר נטו החציוני נמוך ב-50%. למרות שסיכוייהם של מהגרים להשיג משרה דומים לאלה של הילידים, סיכוייהם לעבוד בשעות לא מקובלות, להיות מועסקים במשרות ששכרן נמוך, ולהיות חשופים לתנאי עבודה מסוכנים או מזיקים גבוהים יותר. זאת ועוד, במספר מקרים מהגרים אינם מסוגלים לנצל עד תום את המיומנויות שהם מביאים עמם: בהשוואה ל-20% מהילידים, כישוריהם של כ-30% מהמהגרים בעלי תעודה שלישונית גבוהים מידי למשרותיהם. נוסף על תנאי עבודה גרועים יותר, מהגרים מתמודדים גם עם תנאי מחייה גרועים יותר: 1 מכל 4 מהגרים מדווח על היותו חשף לזיהום אוויר ורעש באזור המחיה שלו, בהשוואה ל-1 מכל 5 מהילידים; ו-41% מהמהגרים חיים בצפיפות רבה או בדיור תת-תקני, בהשוואה ל-27% מהילידים. במרבית מדינות OECD שנבחנו, בהשוואה לילידים מהגרים מדווחים גם על בריאות גרועה יותר, תמיכה סוציאלית נמוכה יותר ורווחה סובייקטיבית נמוכה יותר. ואולם, יש עוד מקום רב לשיפור במדידת רווחתם של המהגרים, במיוחד מאחר שסקרי משקי הבית מתקשים לרוב להגיע לקבוצות הפגיעות ביותר.

פער בין מוסדות ציבור והאנשים שהם משרתים

כבר שנים רבות שהירידה היציבה בשיעור השתתפות הבוחרים בקרב מדינות OECD היא סיבה לדאגה. פרק 4 מראה דרכים נוספות שבהן אנשים חשים מרוחקים ממוסדות הציבור שמשרתים אותם. יותר ממחצית מתושבי OECD סבורים שהשחיתות נפוצה בממשלתם. מאז 2005 נרשמת ירידה באמון במוסדות הציבור ורק 33% מהאנשים חשים שיש להם השפעה במה שהממשלה עושה. הפער גדל עוד יותר במקרה של האנשים בעלי תת-ייצוג בחיים הציבוריים: בהשוואה לבעלי השכלה שלישונית, אנשים נטולי השכלה תיכונית נוטים יותר להרגיש שאין להם השפעה על החלטות מדיניות. בהשוואה לנמנים עם מדרגת 20% ההכנסה העליונה, במקרה של הנמנים עם מדרגת 20% ההכנסה התחתונה מדווחת ירידה של 13 נקודות אחוז בהשתתפות הבוחרים המדווחת. לרוב, האירופאים שבעי רצון מאופן ניהול הבחירות, אך הרבה פחות מפעולות מדיניות שנועדו לצמצם את האי-שוויונים. שביעות הרצון מההשכלה הציבורית ומשירותי הבריאות שונה מאד ממדינה למדינה, אך נוטה להיות גבוהה יותר בקרב אנשים שהשתמשו לאחרונה בשירותים אלה. מצב זה מצביע על כך שכאשר מדובר בעיצוב תפיסותיהם של אנשים, ישנה חשיבות לחוויה.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *How's Life? 2017: Measuring Well-being*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/how_life-2017-en